

YELOD 27id NÜM: 09 SETUL 2017 Pads: 81 jü 88

O Volapükaflens valöpo!

Pro mens mödik, kels löfons ad bejäfön pükis, binos yof vemik ad tradutön vödemis se pük bal ini pük votik, balido ad tüvön, vio kanoy notodön saido kuratiko e suemoviko siämis, e telido ad juitön fredi, üf sperimänt at eplöpon. Tradut kösömiko ye läs fasilon, kas nenolans ömna jinons cedön. Tradutoy siämi vödema, no vödis ona. Atos mögon te, if büo lölik o isuemoy vödemi rigik.

Votaflano, ven reidoy bosi in natapük oya, mödadilo suem kuratik vöda alik no zesüdon, bi tikodayumät e büsev valemik oya saidons ad juitön vödemi. Kod atosa binon, das vöds jenöfo kösömiko no labons sinifi kuratik te bali, ab züädi sinifas plu u läs sümikas. Zuo vöds in püks valik pagebons in metafors. Dido kanoy konstatön, das suemods nedabinotik tio valiks ädavedons se metafors. El Albert Sleumer ettimo äpenom: "*Bi mens vo natälo* ***no*** *äbinons nolavans, primo suemods ti valiks te ätefons lifi balugik sa jafidi nulüdotas onik."* (in "Pük menik", 1938).

Fe datuval äpenom in 'Volapük, die Weltsprache', 1880, das suemods valik Volapüka sötons mögiküno binön kleiliks e netelplänoviks, ed atos ömna älabon as sek, das Volapük demüton tu-kurati, kel voiko no zesüdon ed igo fikulükon gebi püka obsik.

In püks anik – as sams: Linglänapük e sperant – vöds suvo kanons pagebön me sinifs vemo valemiks e metaforiks, e kluo püks "dälälik" somik mödadilo binons telplänovikums ka püks votik – as sams: Deutänapük, Volapük ed el 'Ido' –, kels binons "sevärikum" tefü geb vödas okik e flagons mediti e pükakurati pluiki.

Kludo, ven tradutoy vödemis se pük klada balid (dälälikum) ini pük klada telid (sevärikum), mutoy prüdön. Ai mutoy vätälon sinifi kuratik vödas u notodotas demü tikodayumät tefik e täno steifön ad tuvön vödis u notodotis pötöfikis. Klülos, das atos baibinon tefü tradut alik, ab püks ömik binons säkädikums ka votiks.

Vipobs reidanes hitüpadelis lätik jönik!

AYEL EBLINON VOLAPÜKE YUBIDI

fa vicifal: 'Daniil Morozof'

Tü del zülid gustula bü yels: 130 kadäm balid Volapüka pästiton. Atos äjenon pö Volapükakongred valemik telid in zif Bayäna: ‘München’ tö ‘Löwenbräu-Keller’: biribötädöp benosevädik pö el ‘Stiglmaierplatz’.

Primo kadäm äbinädon me limans sököl:

Johann Martin Schleyer
(datuval ä cifal; ba dilekal)
Auguste Kerckhoffs *(dilekan, Fransän)*
Julius Fieweger *(Deutän)*
Rudolf Herold *(Deutän)*
Rupert Kniele *(Deutän)*
Heinrich Schnepper (Deutän)
Karl Dornbusch *(Linglän)*
Joseph Holden *(Linglän)*
Angelo Ferretti *(Litaliyän)*
T. C. Winkler *(Nedän)*
Georg Bánfy *(Lösterän-Macarän)*
Moritz Obhlidal *(Lösterän-Macarän)*
Alfons von Rylski *(Lösterän-Macarän)*
José da Silva Teixeira *(Portugän)*
Waldemar Rosenberger *(Rusän)*
August Nilson *(Svedän-Norgän)*
(bo cäl oma no päzepon)
Charles E. Sprague *(Lamerikän)*
Francisco Fernandez Iparraguirre
(Spanyän)
Joseph Bernhaupt *(Siyop)*

Kadäm et äbüojonidon ad yufön datuvali pö menod Volapüka, ab liedo kadämans ettimik äprimons pianiko ad vobädön yufapüki nulik nes demön cedi cifala balid (samo tidabuk sevädik yela: 1889 fa jiels ‘Enderneitt’ e ‘Korovina’ pro Rusänapükans änunon, das kadäm Volapüka ifinidon tonati: x). Sekü atos päsäcälons fa hiel ‘Schleyer’. Ye äneküpons igo säcäli okas e takediko äbleibons ceinön Volapüki ad el ‘Idiom Neutral’, kel no plu äsümon ad Volapük.

Lätikumo el ‘Schleyer’ ädavedükom kadämi nulik labü limans kol ok ädivodöls (ba kanoy nemön oni kadämi telid). In el “Jenotem brefik Volapüka” nems anik pemäniotons, sevabo: els ‘Rupert Kniele, Bernhaupt, Barazia, Plocek, Scherzinger, Foulques’. Ün yel: 1900 Volapükakadäm telidnaedo pädönunoganükon fa el ‘Schleyer’. Famülanems anik kadämanas ettimik pemäniotons in el “Volapükagased pro Nedänapükans”: els ‘Zetter, Pinth, Zamponi, Colling, Kausch, Ludwig, Moll van Santbergen, Scherzinger, Gsell, Reynders, Sleumer, Basilescu, A. de Jong, Lederer, Obhlidal, Poletti’.

→

Posä Volapük pirevidon, cifef Volapükanefa ästeifon ad kobükön kadämanis e dönulifükön Volapükakadämi (bo kanoy nemön oni kadämi kilid). Ün prim steifas et Volapükakadäm äbinädon me limans sököl:

Karl Ludwig *(Lösterän)*, † 1943
J. G. M. Reynders, Sr. *(Nedän)*, † 1963
A. A. Moll van Santbergen *(Nedän)*, † 1938
Ştefan Basilescu *(Rumän)*, † 1953
Arie de Jong *(Nedän)*, † 1957
Albert Sleumer *(Deutän) (cifal ä dilekan)*, † 1964
Jakob Sprenger *(Jveizän)*, † 1951

Poso hiels 'Johann Schmidt' († 1977) *(Deutän)* e 'Filippus Johann Krüger' († 1992) *(Nedän)* ävedoms kadämans.

Dü yels mödik tumyela teldegid stad bisarik ädleibon dulön: kadämans Volapüka fe ädabinoms (samo hiels 'F. J. Krüger', 'B. R. Bishop', 'Jean-Claude Caraco'), ab kadäm Volapüka no äjäfidon as nogan calöfik. Ad vitön mistadi somik, kadäm Volapüka pädönunoganükon ma dalebüd cifala velid: 'Brian Bishop' ün yel: 2007. Tüi tobul yela: 2007 kadäm at (ba kanoy nemön oni kadämi folid) äbinädon me limans sököl:

Brian R. Bishop *(cifal ettimik, nu stimacifal)*
Donald Gasper *(vicifal ettimik)*
Ralph Midgley *(guvan ettimik, nu stimakadämal)*
Jean-Claude Caraco, † 2015
Sérgio Meira *(nu stimakadäman)*

Kadäm at jünu jäfidon. Nutimo binädon me limans sököl:

1. Brian Bishop *(Linglän)*: stimacifal sis yel: 2015
2. Donald Gasper *(Honkeän)*: kadäman sis yel: 2006
3. Michael Everson *(Lireyän)*: kadäman sis yel: 2012
4. Arden R. Smith *(Lamerikän)*: kadäman sis yel: 2012
5. Hermann Philipps *(Deutän)*: kadäman sis yel: 2012, cifal ä dilekan sis yel: 2014
6. Daniil Morozov *(Rusän)*: kadäman ä vicifal sis yel: 2015
7. Igor Wasilewski *(Yapän, motedöp binon Polän)*: kadäman sis yel: 2015
8. Zhang Yutong *(Tsyinän)*: kadäman sis ayel.

Ba daloy lecedön kadämi nutimik geriani (medü cifals e pösods votik) kadäma balid e däti: gustul, 9 < zäladeli, kel tefon kadämi cifamü cifal jölid. ■

Kis jenon-la, ven belegivoy eki süpädo (2)

fa 'Fritz Reuter', ini Volapük petradutöl fa kadäman: 'Igor Wasilewski'

Äspikotoms dö utos, viomodo äkösömoy ad bitön tö 'Gustrow' tefü vestig lefilikvänianas, e tö 'Parchim' tefü komip vütorik*.

E viosuvo süts ömutons pasvipön, e viomodo cifodanef vemo lobabik öuton vügolön vü atos.

Söl: konsälal 'Darius' pö bespikam et ye vemo äpluom tefü lüblod okik, bi as 'Supernumerarius' nog älabom tikamagotis jönik mödik, kels ye pö konsälal: 'Zarnekow' demü mesedam alyelik pianiko iläsikons.

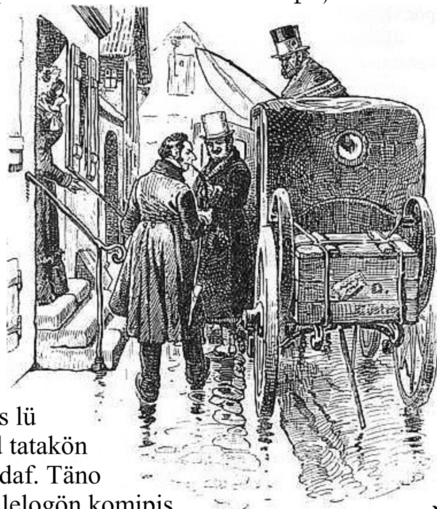
Ven valikosi at ibespikoms pro ben stükazifa: 'Güstrow' e stükazifa provinik: 'Parchim', ägoloms lü bed ed äjuitoms slipi gidanas.

"Obo," ziom obik: 'Matthies' äsagom kratölo kapi okik, äsva ästebedom, das tikets nulik ösüikons in ot, "dido mutoy säkön, kikodo – ibä sifals alyelo jenükons kobikamis tefü pold e lefilapold – no i söls konsälals labomsös-li kobikami oksik tefü lefilikvänians e komips vütorik, klüliko frädü zifs? Ibä binos jenöfot: sisä söls obsik pato äbespikoms dinädi at, lefilikvänians tö 'Güstrow' e 'Parchim' ai pavestigons bü lefilikam, e frut rajana at binon ga klülabik."

Klu söl: konsälal 'Darius' ävegom lü 'Rostock' e pos dels lul u mäls ägekömom labölo pödo in bökavab okik bogi gretik. Eküpölo oni lüblod oka äsäkom: "Kis binon-li in bog?"

Konsälali: 'Darius' ästegülon jäpiliäl okik, e stad oma di 'Supernumerarius' ägevon ome kuradi. Kluo ätikom: "Dunobös cogili", ed äsagom:

"Benö! fomälolöd: äkolkömob tö 'Rostock' jonani nimas natädik. Älabom i girafi, ed äjenos, das nim äpäridikon us. Ibä tidal löpajula obsik desinom ad fünön natädöpi pro jul okik, klu ätikob, das giraf somik öbinonöv prim gudik, ed äsevölo, das atos ögevonöv ome fredi, eblinob bomemi e küiri."

"Süpäd kion obinos," ätikom ninälo, "ven nuläliko omaifükons lebogi ad logön girafi, ed otuvons böki.

Ye söl: konsälal 'Zarnekow' e voms okik no änitedälons dö girafs.

---

* Ettimo tü del balid mayula äblinoy jikunis lü bälät kobo tors, kels sunädo äprimoms ad tatakön odis medü hons, jüs bal otas ävedon vikodaf. Täno püd ädareigon. Zifibelödans äkömons ad lelogön komipis at, e konsälalef ämuton mesülön pro jel etanas.

→

Ven tü göd fovik konsälal: 'Darius' imovegom e desino iglömom bogi, lüblod omik stepölo da vestibül äküpom bogi labü giraf, ed äsagom:
"Godö! 'Darius' eglömom girafi okik!" Ed ävokädom lü jidünan: "Zigolöd e sukolöd mögodi ad sedön ati lü 'Parchim'!"

Mögod soik suno pätuvon e söl: konsälal 'Zarnekow' äsagom lü veigotan: "Pened no zesüdon. Glidolöd mödikna e sagolöd, das sedob me at girafi omik."

Veigotan in 'Parchim' ävabom foi yan söla konsälal, e ven äsäfledom bogi, goldan bäldik: 'Bohn' ästanom fo yan ed äsäkom:

"Kis binon-li in bog?" – "Giraf" äsagom veigotan.

Goldan: 'Bohn' äkonom osi yudane: 'Freudenthal', e yudan: 'Freudenthal' geinele: 'Staudy', e geinel: 'Staudy' bodele: 'Hilgendörp', e no düp bal äpasetikon, das zif lölik äsevon: "Konsälal: 'Darius' edagetom girafi".

Vütimo konsälal: 'Darius' ägekömom de konsälöp e, ven änügolom ini süt okik, el 'Jochen Hilgendörp' bäldik ästanom fo yan okik, ed äsagom: "Deli gudik, o söl konsälal! Giraf olik änu elükömon."

"Kis-li? Diabö!..." konsälal ätikom, e ven änilikom lü dom okik, el 'Bohn' bäldik äsagom: "O söl: konsälal! Ven uplödükol girafi dese bog, jonolös lenimi, begö!, id obe!"

Ven konsälal boso pijeikölo ärivom vestibüli – verato – us ästanon girafabog okik. "Fopan kiom! Lüblod obik!" äluvokädom.

"Ävilob kläno fredükön omi, ed om smilöfükom obi lo zif lölik! – Moükolöd bogi maleditik de dom obik."

Klu läd: konsälal 'Darius' äzisäkof bevü tedans zifa, va alseiman äsevom dö pöt ad sedön bosi lü 'Güstrow' e 'Rostock' äsagölo, das änedof sedön lebogi semik lü 'Güstrow', e mödoti vinatubas vagik lü 'Rostock'.

Jidünan ofik suno ägekömof ed äsagof: "Glidis de söl: tedan 'Zichurius'! Veigotan: 'Snakenborg' ovegom odelo da 'Güstrow' lü 'Rostock', e läd: konsälal sedofös yegis, ed om oledunom vali."

Benö! atos pädunon, e tü göd balidkömöl, ven veitotan äblümom ad movabön, tedan: 'Zichurius' äsagom: "Benö! e bog läda: konsälal-li...?"

"O si!" veigotan äsmilom, "bog labü giraf! Sevob! Sevob! Äspikotob ko läd: konsälal it! Dinäd drolik, o söl: 'Zichurius'!"

"Benö! klu sevol valikosi," äsagom tedan, e veigotan ämovabom. Äcogoy boso nämöfiko dö dinäd girafik konsälala, e jimatan löfik oma ämutof liedön mödo kodü fav omik. Ab pos dels kil u fols valikos pianiko päleodükon, ed ün poszedel semik läd: konsälal vemo koveniko äseadof ädrinölo kafi okik, ed äsagof lü ok it:

"Dani lemödik Gode, das dinäd maleditik fino epasetikon."

Tü timül et yan ämaifikon e penedihiblinan äblinom penedis tel; bal piladetöl lü söl: konsälal e telid lü läd: konsälal. Bofiks äkömons de 'Rostock'.

Läd: konsälal ämaifükof okiki, ab du reidam brads ofik ädofalons ve zekoap ofa, ed äluvokädof: "O Fat sülas! Kisi sinifon-li atos?"

Äreidof ed älaireidof, ab ai dönu otosi: viniselan: 'Ahlers' tö 'Rostock' ipenom ofe, das vinatubs gudiko ilükömons, ab i lebog, in kel ma sag bökana giraf päkipedon, ed äsäkom, kisi ösöton jenön tefü on.

Ebo ven ädäsperölo ägolof mo e ge in cem, ob älükömob: ziom olik 'Mathiess'. Ästanükof oki visü ob ed äsagof: "O ziom 'Matthies'!" – ibä ettimo ya alan änemon obi ziomi – "kis ejenon-li! Kis ojenon-li! Sevol-li, kiöpo nu giraf maleditik dabinon?" – "Tö 'Güstrow'" äsagob.

"Nö! tö 'Rostock'!" äsagof ed äkonof obe kuratiko jenoti lölik äläükölo, das üf himatan ofik ölilomöv dö jenot et, ba övutomöv so, das pro of no düp stilik bal öretonöv, e täno miserabiko ädrenof. Klüliko ämutob deflekön obi, bi smiliäl äglepädon obi, ye suno kritaniko ätakedikob, e trodölo ofi äsagob: "Benö! zedolös osi, bi fino oklülükobs girafadinädi at. Odelo onedob golön lü 'Rostock' ed if vilol konfidön obi," äsagob, "okälälob, das giraf maleditilik poblünonös kuratiko e stediko lü söl: konsälal 'Zarnekow', ven ogekömob de 'Güstrow'. Adelo binos tudel e tü fridel olabobs soari saludik. Klu lebog olükömon nog pötatimo."

Benö! atos ädönufredükon ofi, ed ädanof obi. Tü timül et änügolom söl: konsälal ed äsagom: "Soari gudik!". Ed ai änutülof obi, das leno ösagobös seimikosi, ägivof ome penedi de 'Rostock'.

Äreidom penedi, e pos reidam äjedom oni faviko sui tab ed äsagom: "Lü diab tefü cödäd oba! Odelo omutob dönu vegön lü 'Rostock'!"

"Atos binon benopötik," äsagob, "bi id ob nedob tävön usio. Kluo ovegobs kobo."

Fövot ofovon.

Klotem karasiuta (III)

fa ‚Dazai Osamu', tradutod fa kadäman: ‚Danny Zhang'

Fövot diläda: II.

Enu ye isuemof pianiko, das e fom vataspila e vidot vatafala ai äcenons. Fino id isuemof, das vatafal no äbinon teiko vatafal ot, ab ya icenon ad lefog. Id äkanoy sevön osi dub fom veitik vataspilas, bundanik, kels pifomons dub nüfal de rufon vatafala donio.

Ün del at ‚Suwa' nog ästanof jäfälölo nilü vat. Äbinos lefogik, e viens fluküpik älaibladons japöfiko ta cügs redik jiela ‚Suwa'. Ämemof bosi pasetik – ün del semik fat ibradof ofi, logölo kolatafurnodi, ed ikonom ofe somo:

Seimna ädabinons telädans: ‚Saburō' e ‚Hachirō', kels äbinoms bimifälans. Ün del semik, blod yunikum: ‚Hachirō' äfanom trüitis anik ed äblinom onis domio. Blod bäldikum: ‚Saburō' ye no nog igekömom de bel, klu ‚Hachirō' büo äbakom bali pro ok it. Efidölo oni, äcedom oni mu benosmekiki, klu täno äfidom telidi, e kilidi – no äfägom ad stopedön, e fino ifidom valikis. Too süpädo äsoafom vemo. Ärönom läi fonäd, ed äfidrinom vati valik se on. Täno ärönom läi blukil fo vilag, e dönu äprimom ad drinön. Drinölo da koap omik süpädo äsübreikons skails. Ven ‚Saburō' älükömon poso, ‚Hachirō' ya ivedom snek gianagretik, kel äsvimom in bluk. ‚Saburō' ävokädom äl om: „O ‚Hachirō'!", e snek gianagretik in bluk id ägesagom drenölo: „O ‚Saburō'!" Blod bäldikum ästanom su jol, e yunikum äsvimom in bluk. Ävokädons drenölo äl od: „O ‚Hachirō'!", „O ‚Saburō'!", ab nosi äkanoms dunön.

Lilölo konoti, ‚Suwa' lügik äsugof ko doats fata fulü kolatapüf, ed ädrenof nenropiko.

Gekömölo de mem pasetik, ‚Suwa' dotiko änutülof me logalips okik. Vatafal go ävisipon! – „O ‚Hachirō'!", „O ‚Saburō'!", „O ‚Hachirō!'"

Fat ästörülom lianabledis redik su klifavöl, ed äpubons se ons.

„O ‚Suwa'! Kisi eselol-li?"

No ägesagof. Äkluinof steifölo nudi okik, kel ya iluimon ed änidon dub vatatofs. Fat äleodükom tiedöpi sagölo nosi.

‚Suwa' e fat ästörülons bledis elas ‚kumazasa*', ed äbegolons belavegi fagotü mets kiltum de kolatadomil.

„Ba binos-la gudikum ad säregulön tiedöpi."

Fat äprimom ad polön bäseti me nam nedetik, e flad sodadavata äfrakaton bosilo.

„Pos muhitadels nek oxänon sui lubel."

Sol no nog löliko imodonikon, ab in lubel äreton te ton vienas. Bleds sigik kvärepilas e firas äfalons sui ons, äsva äreinos sa nif.

„O fat!” ‚Suwa’ ävokädof po fat okik: „Kikodo nog lifol-li?”

Fat dotiko ätovülom jotis okik, logedölo logodi fefik jiela ‚Suwa’, ed ätisagom: „Igo ob it no sevob.”

Cuvölo ridabledi, ‚Suwa’ äsagof:

„Täno binos-la gudikum ad deadön!”

Tovülölo namis okik, fat ävilom flapön ofi, ab äzogilom, e fino ädoseidom onis – ya ibüologom, das ‚Suwa’ özunof. Ab cedölo, das ya ivedof jilepul, äsufädom.

„No binos so! no binos so!”

Cedölo disipi fata vemo stupiki, ‚Suwa’ äspukof bledi se mud, ed ämaleditof: „Stupan kiom! stupan kiom!”

Fövot ofovon.

---

* ‚kumazasa’ – sot lövik bambuda: ‚Sasa albo-marginata’.

Cogeds tel

fa kadäman: 'Daniil Morozof'

Fat: Labob nunis badik. De omul mesed obik oläsikon.
Son: Atos sinifon-li, das oludrinol nemödikumo? o fatil!
Fat: Nö! o sonil! Atos sinifon, das ofidol nemödikumo.

Balan: Fägob ad mitulön meni alik me muf balik doata.
Votikan:. Binol-li mastan di ‘karate’?
Balan: Nö! Binob fotografan.

Koräkot tefü gased gustula

Pad balid, fin setema balid:

… äcödetoy omi … ad dead …, ab leigüpo **äbenädom omi** ad fanäbamapönod … →

… äcödetoy omi … ad dead …, ab leigüpo **äceinoy deadacödeti** ad fanäbamapönod …

Pök balid binon el -om in äbenädom, pök telid binon sinif ba nepötöfik värba: benädön. Alo notodot: "äceinoy deadacödeti ad …" binon kleilikum.

